

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 538
van **LYDIA PEETERS**
datum: 7 juni 2018

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Vlaamse Investeringsprojecten (VIP) - Evaluatie

De beslissing van de Vlaamse Regering van 16 november 2012 met betrekking tot de vlotte behandeling van publieke en private Vlaamse Investeringsprojecten (VIP) bevatte vier onderdelen die alle binnen de bestaande regelgeving en binnen de opdrachten van de betrokken besturen dienen te worden gerealiseerd: 1) een oplossingsgericht voortraject; 2) oplossingsgerichte advisering vergunningsaanvragen; 3) oplossingsgerichte bemiddeling vergunningsaanvragen en 4) rapporteren en evalueren. De basis van de aanpak bestaat erin dat het vooroverleg een doorslaggevende rol speelt en dat iedere fase van het (voor)overleg oplossingsgericht wordt aangepakt, waardoor onnodige stappen kunnen worden vermeden.

Tijdens de commissievergadering van 28 maart 2017 werden reeds door mezelf en collega Axel Ronse bedenkingen geuit bij de evaluatie van de VIP-werking. In vorige beleidsbrieven lezen we dat iedereen VIP zou moeten worden en dat de VIP-begeleiding jaarlijks honderden dossiers in goede banen zou moeten leiden. Er is wel geen transparante website met cijfergegevens beschikbaar (in tegenstelling tot bijvoorbeeld bij complexe projecten) waaruit geobjectiveerde afwegingen kunnen worden gedestilleerd.

In de beleidsbrief 2018 stelt de minister bij OD13 dat haar VIP-begeleiding jaarlijks honderden dossiers in goede banen leidt. Bij OD24 stelt de minister dat zij succesvolle initiatieven voor sport en recreatie, onder meer via de opmaak van GRUP's en het toekennen van een VIP-statuuut aan grootschalige infrastructuur, voortzet.

1. Op welke wijze evalueert het kabinet van de minister enerzijds en de administratie anderzijds de werking en resultaten van de VIP-werking?
2. Is er al een beleidsevaluatie gebeurd over de VIP-werking sinds die door de Vlaamse Regering in het leven is geroepen? Wanneer werd deze beleidsevaluatie als mededeling geagendeerd op de Vlaamse Regering?
3. Indien er geen cijfermatige gegevens voorhanden zijn, hoe kan de VIP-werking dan hoegenaamd voldoen aan de verwachtingen/beleidsmatige doelstellingen?
4. Zijn er jaarverslagen van de VIP-werking beschikbaar? Zo niet, hoe motiveert de minister het gebrek aan een beleidsmatige evaluatie?
5. Hoeveel windturbineprojecten hebben gebruikgemaakt van de VIP-werking? Hoeveel beroepen werden uiteindelijk nog tegen deze projecten ingediend?

6. Hoeveel private projecten maakten in 2017 gebruik van de VIP-werking? Graag een overzicht per provincie.
7. Hoeveel schoolprojecten maakten in 2017 gebruik van de VIP-werking? Graag een overzicht per provincie.
8. Hoeveel succesvolle initiatieven voor sport en recreatie verkregen in 2017 een VIP-statuuut voor grootschalige infrastructuur? Hoeveel waren niet succesvol? Hoe is de vergelijking van de resultaten uit 2017 met die uit 2016?

ANTWOORD

op vraag nr. 538 van 7 juni 2018

van **LYDIA PEETERS**

De belangrijkste pijler van de VIP-werking bevindt zich binnen de afdeling GOP (gebiedsontwikkeling, omgevingsplanning en omgevingsprojecten) van het departement Omgeving en is effectief de realisatie van projecten.

Het verhogen van het realisatiegehalte van het eigenlijke project behoort tot de streefdoelen van de cel VIP. Vaak wordt getracht te komen tot een aantal synergiën met andere projecten die elkaar op een positieve manier kunnen ondersteunen en aanvullen ook wanneer de timing van deze projecten niet met elkaar strookt. Een project goedkeuren met het achterliggende idee dat andere projecten die hier mogelijks op aansluiten, niet worden gehypothekeerd, is hierbij een evidentie.

Globaal is de filosofie van de VIP-benadering dat de dossiers best in de fase van vooroverleg worden opgelost. Het begeleiden van investeringsprojecten op maat met alle betrokken partijen via informeel vooroverleg biedt een enorme meerwaarde. Dit proces is een intensifiëring van de proactieve benadering van investeringsprojecten.

Dit biedt het voordeel dat er een optimale begeleiding van het te doorlopen proces kan gebeuren en dat ook het initiatief projectmatig intens wordt begeleid. Dit leidt tot een verbreding van het draagvlak en vanuit de ervaring van de cel VIP wordt gemeld dat ook ruimtelijke kwaliteit vaak doorslaggevend kan werken in de totstandkoming van een consensus. De consensus veronderstelt een akkoord met alle betrokken actoren op alle beleidsniveaus.

Tot op heden is er geen beleidsevaluatie gebeurd over de VIP-werking, maar kan men zich baseren op de feedback die men krijgt vanuit de contacten met de verschillende betrokken actoren en initiatiefnemers, alsook van de vertegenwoordigers van de verschillende beleidsniveaus en de verschillende agentschappen en departementen.

Zo kan worden verwezen naar het jaarverslag 2017 van gouverneur Berx: "De samenwerking met de verschillende, Vlaamse administraties en i.h.b. ook met de VIP-cel is uitstekend." en "Hoofdstuk 3.3.2 zoomt in op de windturbinedossiers die we – in een excellente samenwerking de VIP-cel en in het raam van de coördinatieopdracht – in 2017 behandeld hebben."

Op 12 juni 2018 was er in het Vlaams Parlement de commissie Binnenlands Bestuur met de verschillende gouverneurs waar zij hun jaarverslagen 2017 kwamen toelichten en waarbij zij zich lovend uitlieten over de constructieve samenwerking met de cel VIP.

De taken van deze cel binnen mijn departement liggen in deze werkwijze waarbij de verkokering wordt tegengegaan en de verenigende rol van omgeving tot uiting komt. Wat mij betreft, moeten we dit proces verder intensifiëren en het maximaal inzetten op vooroverleg met alle betrokken partijen om de haalbaarheid van grote investeringsprojecten te faciliteren. Ook in het witboek "open en wendbare overheid" wordt deze visie en werkwijze verder gepromoot.

Na vijf jaar werking van de cel VIP wordt vastgesteld dat de GSVC (gewestelijke stedenbouwkundige vergunningscommissie) een meerwaarde kan betekenen en dit op

verschillende punten. Ten eerste wordt vastgesteld dat door het feit dat een project wordt besproken op een iets hoger niveau er een grotere responsabilisering tot stand komt doordat de verschillende adviesinstanties binnen de Vlaamse overheid aanwezig zijn in de persoon van het afdelingshoofd of de provinciaal directeur. Tevens is er ook het voordeel dat zij aldus een mandaatfunctie vervullen wat de integratie om te komen tot één gedragen advies vergemakkelijkt. Wat betreft het gemeentelijke niveau, wordt duidelijk vastgesteld dat de gouverneur een grote meerwaarde betekent. Er moet gezegd worden dat de impact van een gouverneur op het gemeentelijke beleidsniveau groter is dan die van de projectmanager van de cel VIP. Dit is ook vrij normaal aangezien er vanuit de werking van de gouverneur een grotere betrokkenheid aanwezig is op het gemeentelijke niveau.

Sinds de inwerkingtreding van de werking van de cel Vlaamse strategische investeringsprojecten heeft de cel VIP binnen het departement Ruimte Vlaanderen in een vierhonderdtal dossiers een bemiddelende rol gespeeld.

Ongeveer de helft van het totale aantal doorlopen in het recente verleden (sinds de inwerkingtreding van de VIP-werking) een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag, zowel in de reguliere als in de bijzondere procedure. Deze zijn intussen quasi allen afgerond. De procedure is ondertussen niet meer van kracht en vervangen door omgevingsvergunningsaanvragen. Ongeveer 65% daarvan werden vergund, 10% werd ingetrokken en aangepast en 5% werd geweigerd. Het overige aantal (20%) werd stopgezet om verschillende redenen, of moest eerst een andere procedure doorlopen om tot realisatie te komen. Zo is er een aantal dossiers die zullen moeten voorafgegaan worden door een planningsinitiatief en dit op de verschillende beleidsniveaus. Ook voor dit planningsproces, de opmaak van een plan-MER en van een ruimtelijk uitvoeringsplan, wordt een begeleiding op maat verschaft.

Daarnaast heeft er in de nieuwe procedure van de omgevingsvergunningsaanvraag een twintigtal dossiers door de VIP-cel een begeleiding op maat gekregen. Deze dossiers situeren zich in eerste aanleg zowel op provinciaal als op gewestelijk niveau.

De overige dossiers (ongeveer 180) bevinden zich in een vooroverlegfase. Het is vanzelfsprekend dat wordt getracht dit informeel vooroverleg zoveel mogelijk te promoten daar dit heel wat voordelen biedt: de begeleiding is niet gebonden aan vervaltermijnen, het dossier is vatbaar voor aanpassingen en bijstellingen zonder dat dit juridisch een obstakel vormt en er bestaat de mogelijkheid om een participatie- en communicatietraject in te bouwen voor draagvlakvergroting.

Inzake de windturbineprojecten kan gesteld worden dat vele dossiers betreffende windturbine-projecten werden begeleid.

Hierbij enkele cijfers voor windturbines gerealiseerd in Vlaanderen :

Jaar		WVL	OVL	VLBR	ANT	LIM	TOT. VL
2013	WT	58	72	9	56	36	231
	vermogen	110 MW	153 MW	14 MW	114 MW	82 MW	473 MW
2014	WT	66	75	11	69	69	290
	vermogen	129 MW	159 MW	18 MW	143 MW	151 MW	601 MW
2015	WT	75	106	18	79	97	375
	vermogen	153 MW	246 MW	32 MW	167 MW	207 MW	806 MW
2016	WT	87	117	23	90	110	427
	vermogen	172 MW	271 MW	44 MW	201 MW	234 MW	923 MW

De hierboven vermelde cijfers spreken voor zich. Over een tijdsspanne van vier jaar is het vermogen dat voorkomt uit windturbines verdubbeld. In de VIP-begeleiding van windturbine-projecten is veel aandacht gegaan naar draagvlakvorming als een zeer belangrijk item.

Tevens is er intensief overleg geweest met de luchtvaartsector (Defensie, Belgocontrol en FOD Luchtvaart).

Er moet worden vastgesteld dat er nog vaak beroep, wordt ingesteld tegen vergunningen voor windturbines. Vandaar dat er vanuit de cel VIP extra wordt gevraagd om in te zetten op draagvlakvorming. Een transparante procesvoering is hierbij noodzakelijk, waarbij communicatie en participatie belangrijke factoren zijn.

Wat betreft de private projecten, zet de VIP-werking zich hoofdzakelijk in op projecten die zich situeren binnen de afbakening van strategische projecten en Brownfieldconvenanten.

Jaar		WVL	OVL	VLBR	ANT	LIM	TOT. VL
2017	projecten	2	1	4	5	1	13

Wel moet hierbij een kleine kanttekening worden gemaakt, in die zin dat heel wat private projecten die voordien werden aangebracht ook nog een begeleiding kenden via vooroverleg tijdens 2017. De windturbineprojecten zijn hier niet in meegeteld.

Voor de opvolging en begeleiding van schoolinfrastructuur is het project Scholen van Morgen afgerond. Er werd een 160-tal projecten opgestart in een DBFM-procedure en deze zijn allen vergund en uitvoeringsvatbaar (geen enkel dossier zit nog in een beroepsprocedure). Vele hiervan zijn inmiddels in gebruik en andere in realisatie. Nog enkele projecten werden nadien opgenomen omdat zij in de eerste fase on hold werden gezet. Ook deze zijn intussen vergund of in uitvoering op zitten of het juiste spoor richting consensus.

Aangaande de recreatieve voorzieningen is er een samenwerking in 2017 gestart met de diensten van Sport Vlaanderen, waarbij een aantal projecten werd gescreend in functie van hun haalbaarheid. Daarnaast werd een aantal aangebracht door de initiatiefnemer zelf.

De aantallen zijn vergelijkbaar met deze van 2016.

Jaar		WVL	OVL	VLBR	ANT	LIM	TOT. VL
2017	projecten	1	0	2	2	1	6

Ook hier moet een kleine kanttekening worden gemaakt, in die zin dat heel wat recreatieve projecten die voordien werden aangebracht, ook nog een begeleiding kenden via vooroverleg tijdens 2017.